

‘Door samen te werken met Fairtrade draagt **PLUS** bij aan een sterkere positie voor boeren en werknemers’

Boeren kredietwaardiger

Door Fairtrade certificering zijn boeren kredietwaardiger en kunnen ze leningen afsluiten. Professionele coöperaties met democratische besluitvorming en **stabiele premie-inkomsten** geven financiers vertrouwen.

Extra programma's ondersteunen boeren op specifieke thema's

Om boeren en werknemers verder te **ondersteunen** vindt er naast certificering ook ondersteuning plaats op **thema's** zoals klimaatverandering, gender, kinderarbeid, leefbaar inkomen en leefbaar loon.

Coöperaties en boeren worden sterker

Fairtrade heeft 3 producenten netwerken (in Azië, Latijns-Amerika en Afrika). Zij begeleiden de boeren met de implementatie van de standaarden. Ook ondersteunen zij boeren ten aanzien van **productieverbetering** en helpen coöperaties om hun organisatie **professioneler** en sterker te maken.

Hogere prijzen en zelfbeschikking

Bedrijven die onder Fairtrade voorwaarden inkopen zijn verplicht een **minimumprijs** te betalen aan boerencoöperaties en plantages. Deze minimumprijs fungeert als een vangnet in tijden van lage marktprijzen. Coöperaties en werknemers ontvangen daarnaast van hun afnemers een **Fairtrade premie**. Er wordt door de boerencoöperaties en werknemers een premiecomité opgericht. Dit comité beslist op een democratische manier hoe de premie wordt besteed. Boeren en werknemers bepalen zo hun eigen ontwikkeling.

Lobby en advocacy borgen belangen van boeren en werknemers in wetgeving

Lobby en advocacy in productie- en consumptielanden borgen dat **belangen van boeren** in wetgeving opgenomen worden (bijv. ontbossing, HREDD). Aanwezigheid van Fairtrade boeren bij conferenties zoals COP27 geven boeren een podium en zorgen ervoor dat **boeren gehoord** worden.

Prioriteiten van boeren en werknemers staan centraal

Fairtrade is het enige certificeringssysteem waarbij boeren en werknemers voor **50% zeggenschap** hebben en meebeslissen over de internationale Fairtrade strategie en Fairtrade standaarden (inclusief Fairtrade minimumprijs en premie). Op deze manier worden de juiste prioriteiten van boeren en werknemers geadresseerd.

Kennis en begeleiding voor mensenrechten en milieu

Strenge sociale en milieustandaarden zorgen voor productie met respect voor mensenrechten en bescherming van natuur. **Fairtrade standaarden** worden regelmatig herzien, ook om te blijven voldoen aan nieuwe ontwikkelingen zoals **Human Rights & Environmental Due Diligence** (HREDD).

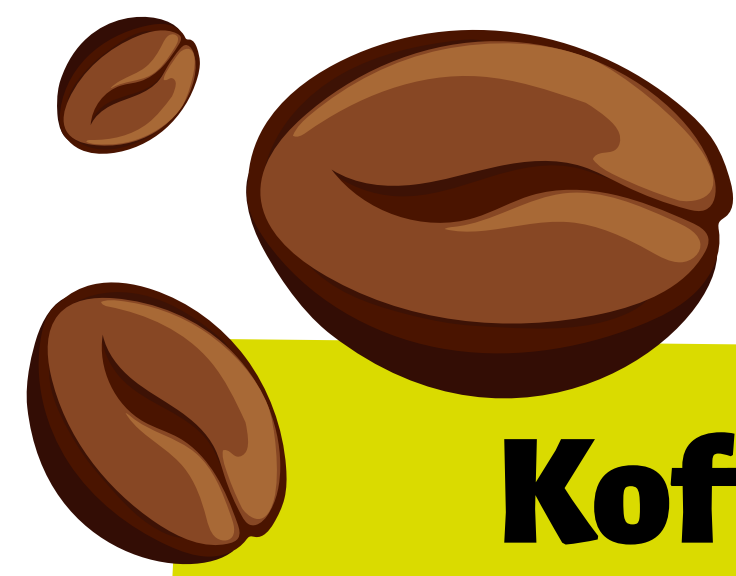

Transparantie voor boeren

Een **democratische structuur** en een **transparante administratie** van de boerencoöperatie stelt boerenleden in staat om een goede controle uit te oefenen op het management van de organisatie.

Koffie en cacao van PLUS komt van **kleinschalige boerencoöperaties**.

De leden van de coöperatie besluiten gezamenlijk hoe de premie wordt besteed.

Koffie

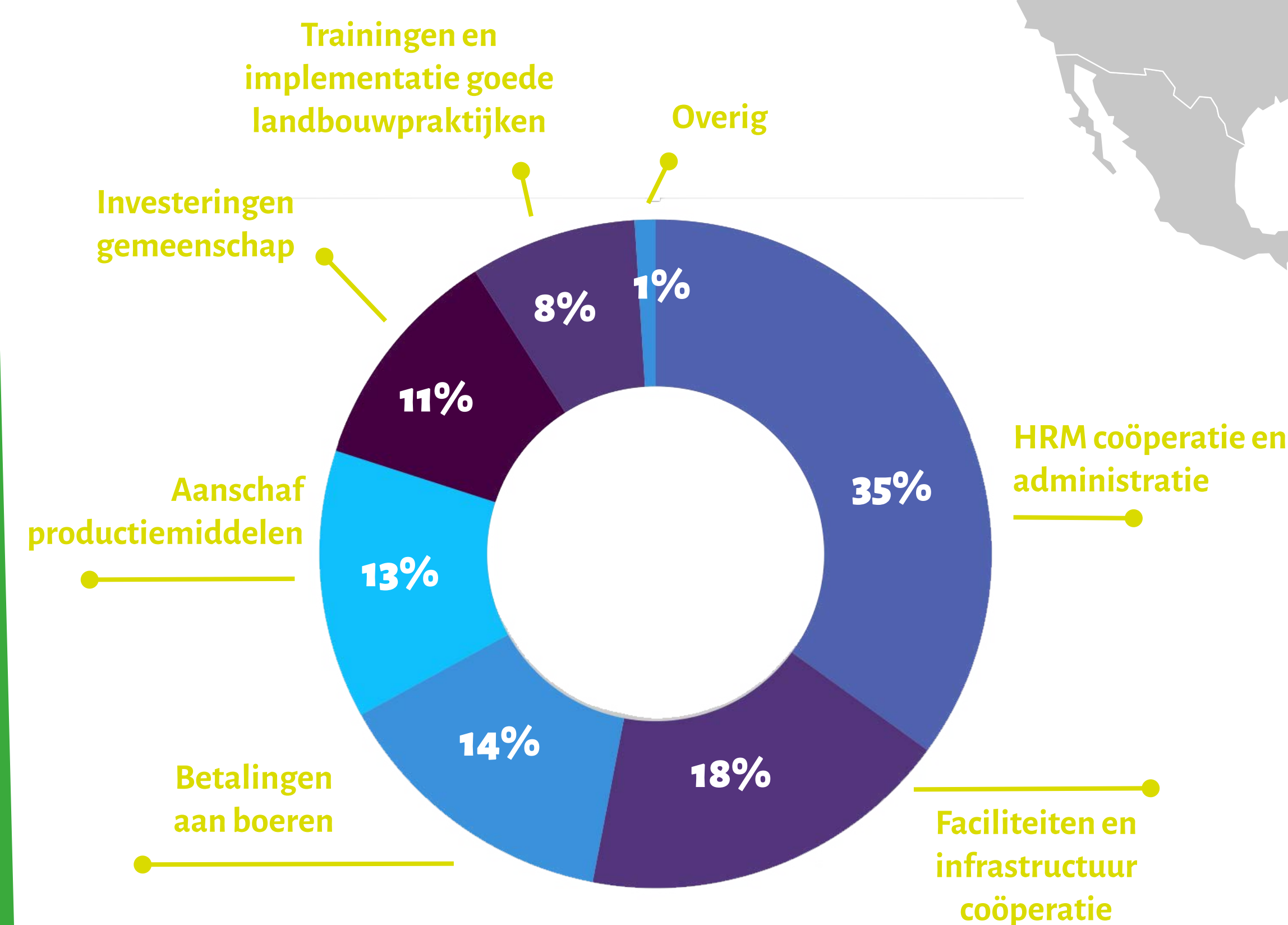
- De Fairtrade koffie van PLUS komt uit Brazilië, Nigara, Uganda, Honduras, Colombia en Indonesië
- Premie gerealiseerd door PLUS: \$ 745.682¹
- PLUS heeft 1.421.182 KG koffie onder Fairtrade voorwaarden ingekocht

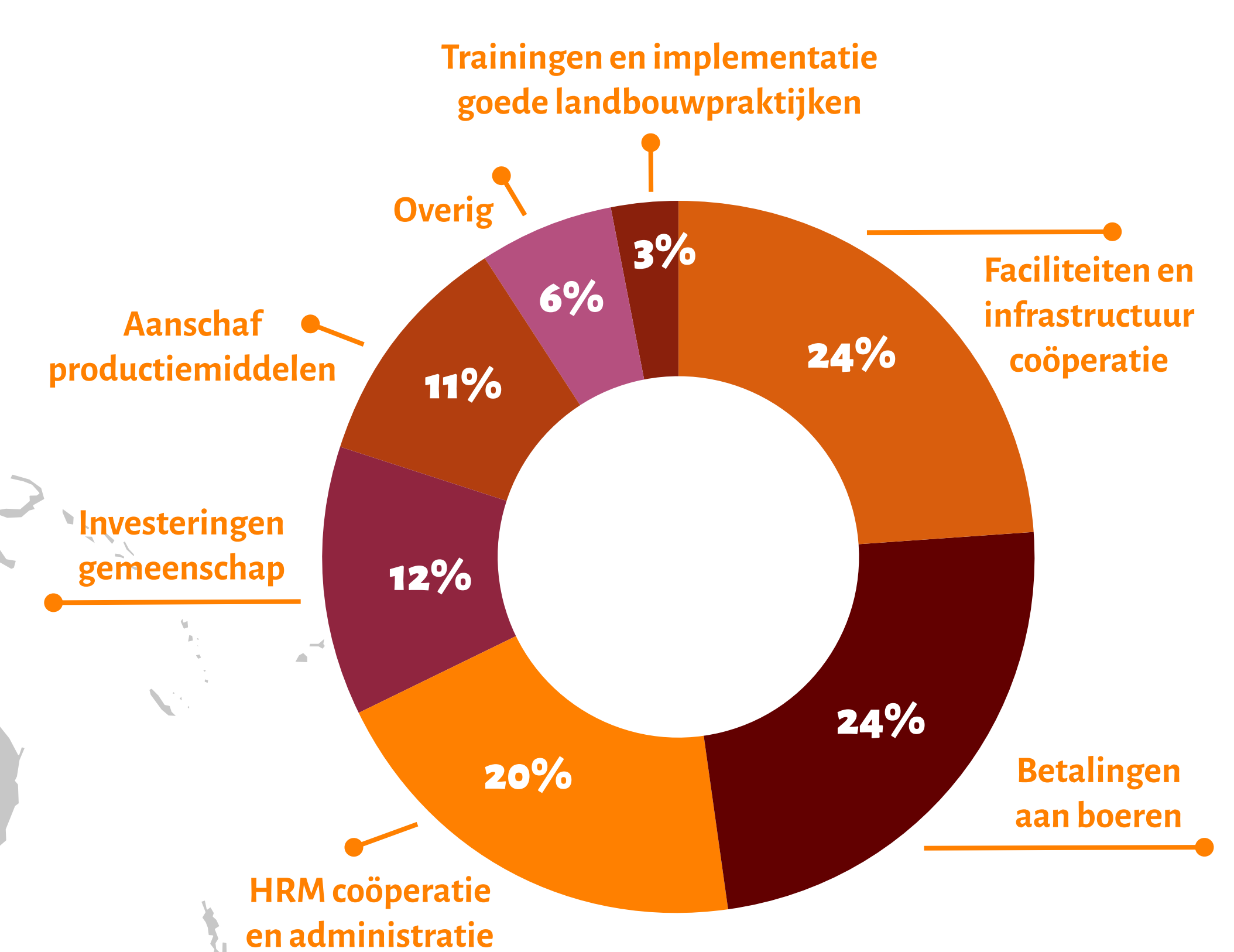
Cacao

- De Fairtrade cacao van PLUS komt uit Ivoorkust
- Premie gerealiseerd door PLUS: \$ 376.365¹
- PLUS heeft 1.568.186 KG cacao onder Fairtrade voorwaarden ingekocht

Premiebesteding²

Premiebesteding²

Landen waar Fairtrade koffie vandaan komt

Landen waar Fairtrade cacao vandaan komt

Highlights 2023

- Vanaf 1 augustus 2023 is de **minimumprijs voor Fairtrade koffie** verhoogd vanwege stijgende kosten van meststoffen, transport en logistiek. Deze aanpassing resulteert in een gemiddelde prijsstijging van 24% voor koffieboeren.
- Met ingang van 31 december 2024 is volgens **de nieuwe ontbossingswetgeving** (EUDR) het ex- of importeren van koffie van en naar de Europese Unie verboden, indien dit heeft bijgedragen aan ontbossing of verlaging van boskwaliteit. Fairtrade heeft altijd strenge criteria gehanteerd om ontbossing te voorkomen. In de recent gepubliceerde Fairtrade koffiestandaard van februari 2024 zijn de criteria verder aangescherpt en in lijn gebracht met deze nieuwe wetgeving.
- De **Fairtrade Living Income Reference Price** voor koffie uit Ethiopië is berekend en gepubliceerd.

Highlights 2023

- In december 2023 bereikte de internationale cacaoprijs recordhoogtes als gevolg van een tekort aan cacao, o.a. veroorzaakt door klimaatverandering. Ondanks de prijsstijgingen hebben boeren hier tot nu toe weinig van geprofiteerd, deels omdat ze hun cacao al eerder tegen lagere prijzen hebben verkocht. Daarnaast zijn de productiekosten sterk gestegen als gevolg van de inflatie in de afgelopen jaren.
- Fairtrade hanteert al langer strenge eisen met betrekking tot ontbossing. In de nieuwe cacaostandaard, die per 2025 van kracht is, zijn deze eisen verder aangescherpt om ze in lijn te brengen met de **de nieuwe ontbossingswetgeving** (EUDR).
- Coöperaties in Ivoorkust en Ghana moeten een monitoring- en remedatiesysteem opzetten om kinderarbeid te voorkomen en aan te pakken. Fairtrade gecertificeerde bedrijven kunnen deze coöperaties ondersteunen via het nieuwe **Fairtrade Kinderarbeidfonds**.
- Alle cacao binnen het PLUS huismerk is volledig Fairtrade gecertificeerd. Hiermee voldoet PLUS aan de doelstellingen van **DISCO**, waarin criteria zijn vastgesteld om te voldoen aan doelstellingen omtrent een leefbaar inkomen, kinderarbeid en ontbossing.
- In 2023 introduceerde PLUS vier nieuwe chocoladerepen onder Tony's Open Chain, gemaakt van 100% traceerbare Fairtrade cacao. Dit initiatief onderstreept PLUS' toewijding aan volledige transparantie voor al haar huismerkproducten. Voor de vier repen wordt de **Leefbaar Inkomen Referentie Prijs** betaald.

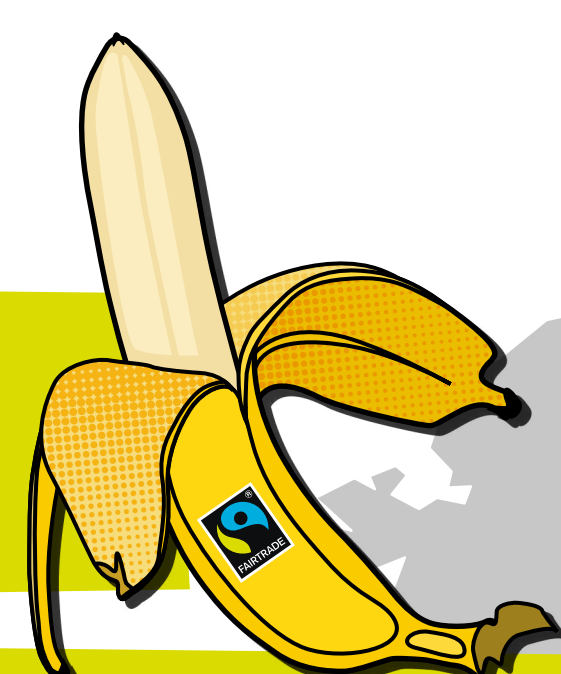
¹ | Dit premiebedrag is een inschatting en gebaseerd op de gerapporteerde volumes van de Fairtrade gecertificeerde PLUS huismerkproducten over 2023. Wijzigingen zijn voorbehouden.

² | De weergave van de premiebesteding is op geaggregeerd niveau voor de aangegeven landen en wordt mede mogelijk gemaakt door PLUS.

Bananen en thee van PLUS komt van **plantages**.

Werknemers op plantages besluiten gezamenlijk over de premiebesteding.

Bananen

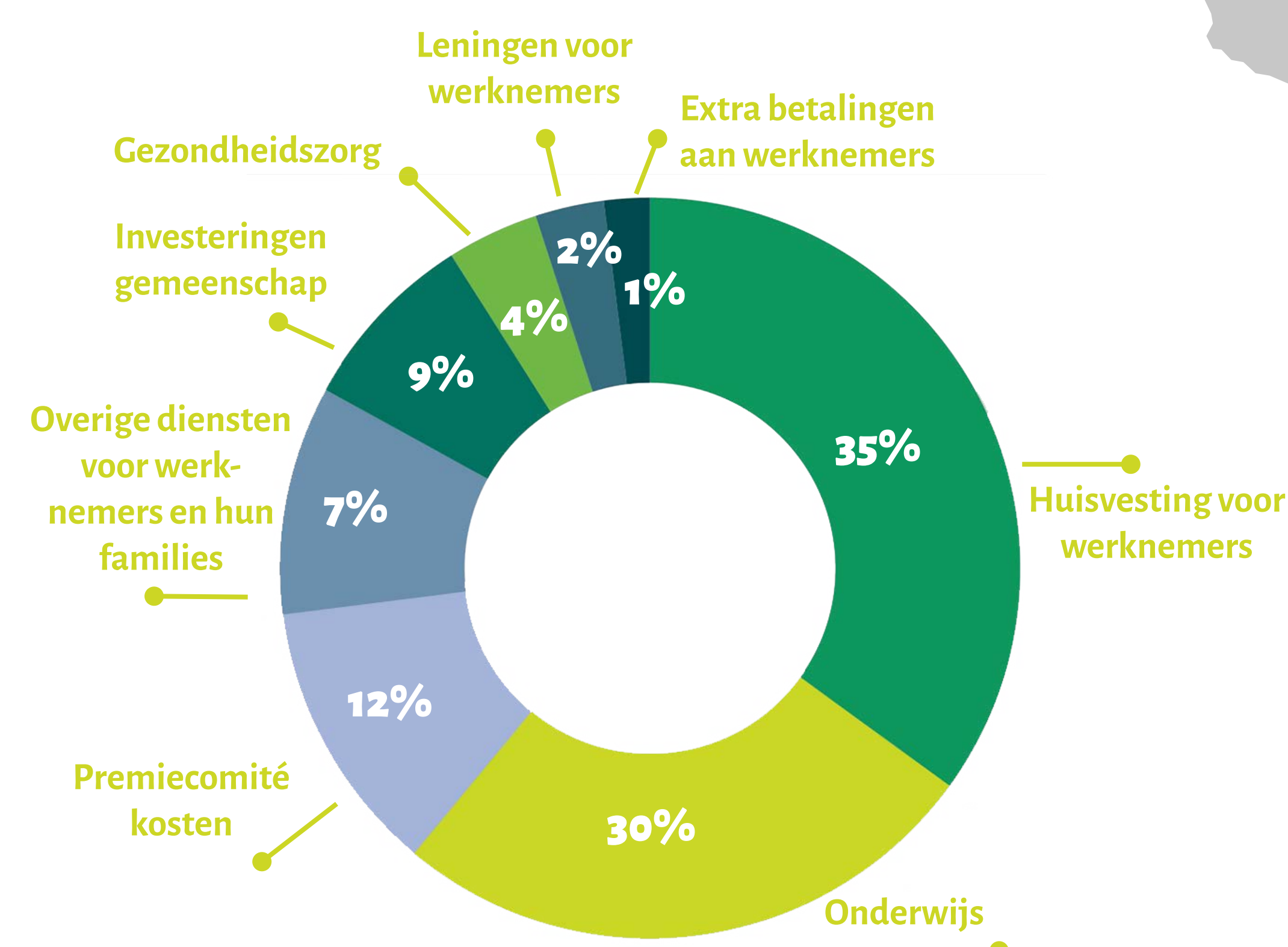
- De Fairtrade bananen van PLUS komen uit Colombia
- Totale premie gerealiseerd door PLUS: \$ 702.103¹
- PLUS heeft 12.736.155 KG bananen onder Fairtrade voorwaarden ingekocht

Thee

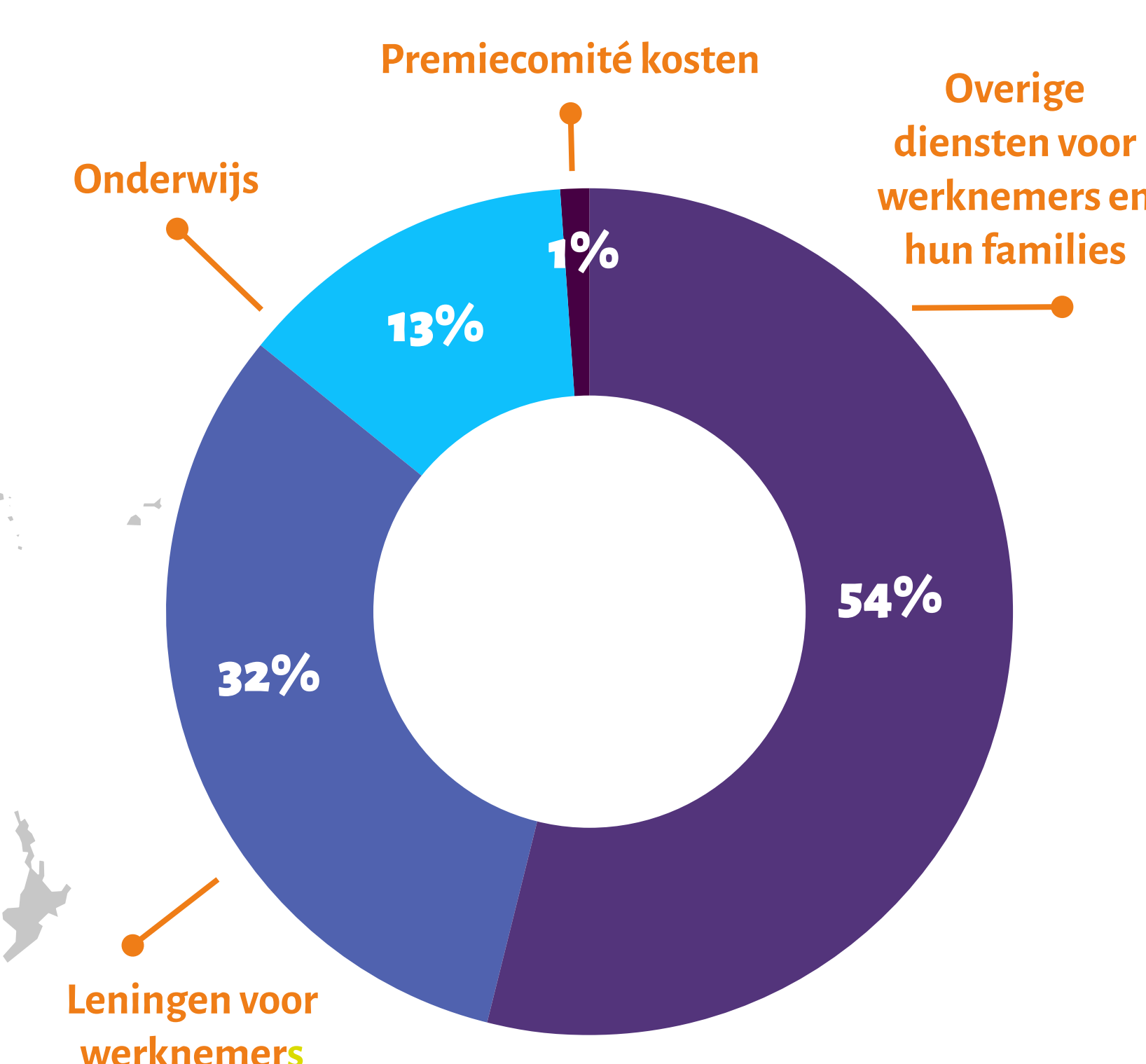

- Fairtrade thee van PLUS komt uit Sri Lanka
- Totale premie gerealiseerd door PLUS: \$ 40.374¹
- PLUS heeft 80.748 KG thee onder Fairtrade voorwaarden ingekocht

Premiebesteding²

Premiebesteding²

Landen waar Fairtrade bananen vandaan komen

Landen waar Fairtrade thee vandaan komt

Highlights 2023

- PLUS en Coop investeren €35.000 in een [Fairtrade klimaatproject](#) in Colombia. Tijdens de Fairtrade Week doneerden ze 15 eurocent voor elke verkochte kilo bananen.
- Fairtrade International heeft op geaggregeerd landenniveau voor **4 bananen producerende landen** (Colombia, DomRep, Ecuador en Peru) berekend wat de prijs per doos bananen moet zijn om duurzaam te kunnen produceren inclusief het betalen van een leefbaar loon. De zogenaamde [Living Wage Reference Prices](#) (LWRP's) die in oktober gelanceerd zijn.
- De jaarlijkse herziening van de [bananenprijs](#) heeft geleid tot een stijging van 0,2 procent van de minimumprijs.
- **Uit onderzoek** o.b.v. data van 2022 blijkt dat de premie per werknemer per maand ruim USD \$88 waard is. Wat een aanzienlijke bijdrage is aan het leefbaar loon, dat in Colombia \$433 per maand bedraagt.
- Na overleg met vakbonden en werknemers heeft Fairtrade besloten om in het geval van een loongat verplicht maximaal 30% van de premie in contanten uit te keren aan de groep werknemers die onder het leefbaar loon verdient.

Highlights 2023

- Het afgelopen jaar werd Sri Lanka getroffen door hyperinflatie. De Fairtrade standaarden vereisen een inflatiecorrectie om werknemers te beschermen tegen koopkrachtverlies. Echter, vanwege de hyperinflatiesituatie kon hieraan niet worden voldaan. Hierdoor werden de plantages gedecertificeerd door FLOCERT. Uiteindelijk is er, gezien de uitzonderlijke omstandigheden, een uitzondering gemaakt en zijn de plantages opnieuw Fairtrade gecertificeerd.

¹ | Dit premiebedrag is een inschatting en gebaseerd op de gerapporteerde volumes van de Fairtrade gecertificeerde PLUS huismerkproducten over 2023. Wijzigingen zijn voorbehouden.

² | De weergave van de premiebesteding is op geaggregeerd niveau voor de aangegeven landen en wordt mede mogelijk gemaakt door PLUS.

4 belangrijke Fairtrade producten van PLUS

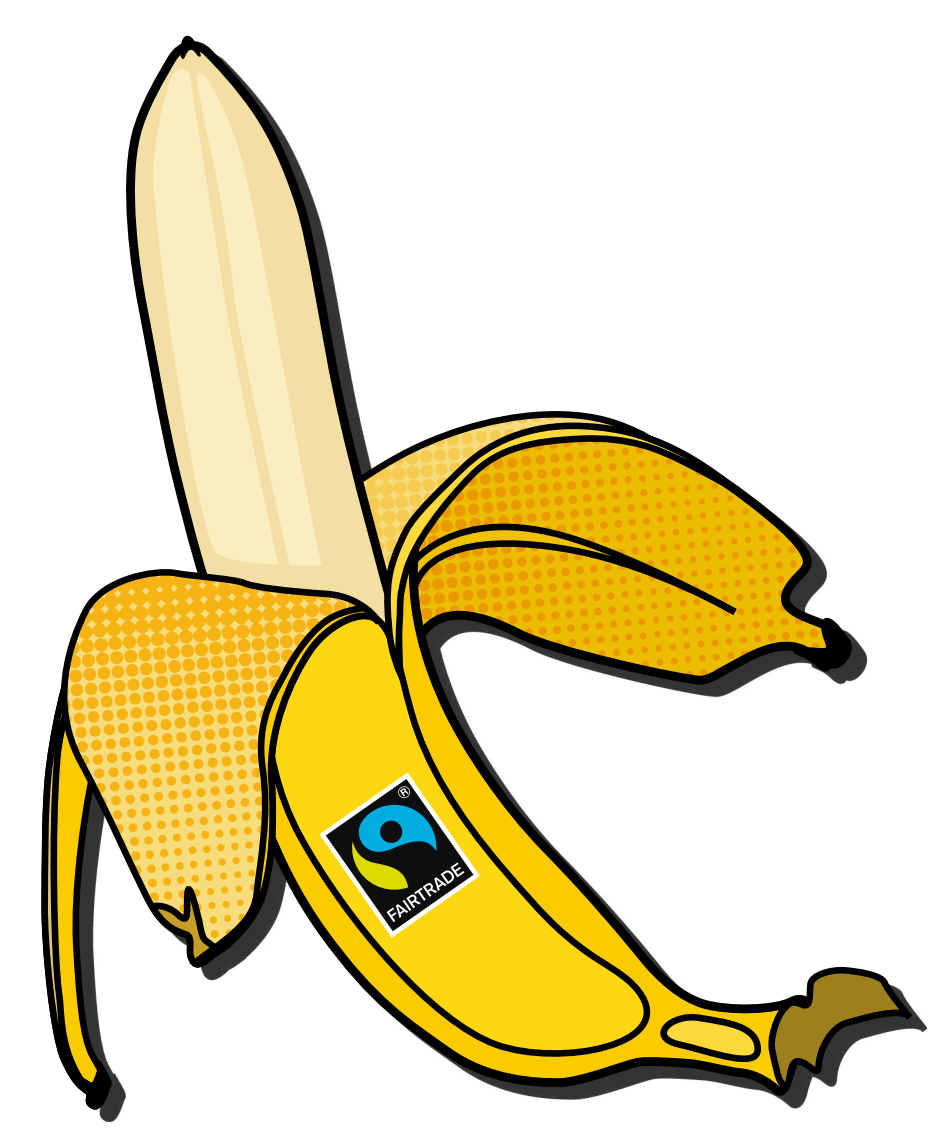
Hoe draagt PLUS, door samen te werken met Fairtrade, bij aan het verminderen van risico's in de keten?

Product	Belangrijkste risico's ³	Preventie en mitigatie door Fairtrade standaarden, onder andere door:
 Koffie	Leefbaar inkomen	• Betaling Fairtrade minimumprijs en premie. • Mogelijkheid tot vrijwillige betaling van de Leefbaar Inkomen Referentie Prijs.
	Ontbossing	• Betalen Fairtrade minimumprijs en premie: Hierdoor voelen boeren minder de noodzaak om hun land uit te breiden naar bosgebieden voor extra inkomsten. Er waren al strenge eisen op ontbossing, maar de koffiestandaard is nu ook in lijn gebracht met EUDR⁴: • Fairtrade koffie moet afkomstig zijn van land waarop geen ontbossing heeft plaatsgevonden na 1 januari 2014. • Coöperaties moeten geolocatie-data hebben van de koffieplantages van hun boerenleden. • Coöperaties doen risico-assessment op ontbossing met bijbehorend preventie-plan. • Satellietbeelden zullen coöperaties ondersteunen bij het beoordelen en managen van risico's op ontbossing.
	Klimaatverandering	• Betalen Fairtrade minimumprijs en premie: Hierdoor is er geld beschikbaar om duurzame landbouw te bevorderen. • Jaarlijks worden milieurisico's geïdentificeerd en wordt er een klimaatadaptatieplan gemaakt. • 25% van de premie wordt geïnvesteerd in verduurzaming en kwaliteitsverbetering.
 Cacao	Leefbaar inkomen	• Betaling Fairtrade minimumprijs en premie. • Mogelijkheid tot vrijwillige betaling van de Leefbaar Inkomen Referentie Prijs • Premie-investeringen op productiviteitsverbetering en diversificatie.
	Kinderarbeid	• Door het betalen van de Fairtrade minimumprijs en premie hebben boeren voldoende middelen om kinderen naar school te sturen en werknemers een fatsoenlijk loon te betalen. • Kinderarbeid is verboden. • Coöperaties moeten bewustwording creëren onder boerenleden. • Implementatie Child Labour Monitoring System (CLMRS) verplicht in Ivoorkust en Ghana (m.i.v. 2024).
	Ontbossing	• Betalen Fairtrade minimumprijs en premie: Hierdoor voelen boeren minder de noodzaak om hun land uit te breiden naar bosgebieden voor extra inkomsten. Er waren al strenge eisen op ontbossing, maar de cacaostandaard is nu ook in lijn gebracht met EUDR: • Fairtrade cacao moet afkomstig zijn van land waarop geen ontbossing heeft plaatsgevonden na 31 december 2018. • Coöperaties moeten geolocatie-data hebben van de cacaoplantages van hun boerenleden. • Coöperaties doen risico-assessment op ontbossing met bijbehorend preventie-plan. • Satellietbeelden zullen coöperaties ondersteunen bij het beoordelen en managen van risico's op ontbossing.

⁴ | De vernieuwde koffiestandaard zal in 2026 van kracht gaan.

4 belangrijke Fairtrade producten van PLUS

Hoe draagt PLUS, door samen te werken met Fairtrade, bij aan het verminderen van risico's in de keten?

Product	Belangrijkste risico's ³	Preventie en mitigatie door Fairtrade standaarden, onder andere door:
 Banaan	Leefbaar loon	• Betaling Fairtrade minimumprijs en premie. • Basisloon (70% van een leefbaar loon) wordt betaald als minimumloon of CAO lager is dan basisloon. • Vanaf 2024 moet, in het geval van een loongat, maximaal 30% van de Fairtrade-premie in contanten worden uitbetaald aan werknemers die minder verdienen dan een leefbaar loon. • Mogelijkheid tot vrijwillige betaling van Living Wage Referentie Prijzen.
	Klimaatverandering	• Betaling Fairtrade minimumprijs en premie. • Negatieve effecten op natuurgebieden zijn niet toegestaan. • Onkruidverdelgers worden alleen gebruikt volgens strikte richtlijnen. • Het gebruik van fossiele brandstoffen wordt gemonitord en zo veel mogelijk gereduceerd.
	Fatsoenlijke arbeidsomstandigheden	• Betaling Fairtrade minimumprijs en premie. • Geen discriminatie. • Wettelijk bindend contract. • Gelijke beloning. • Veilige werkomstandigheden. • Recht op pauzes, vakantie en verlof. • Vakbondsvrijheid.
 Thee	Leefbaar loon	• Betaling Fairtrade minimumprijs en premie. • Een wettelijk minimum loon wordt betaald, indien van toepassing volgens de CAO. • Als het loon onder de benchmarks voor leefbaar loon zit dan moet het loon jaarlijks verhoogd worden om toe te werken naar het dichten van het leefbaar loongat.
	Arbeidsomstandigheden	• Betaling Fairtrade minimumprijs en premie. • Discriminatie, dwangarbeid, misbruik, kinderarbeid en intimidatie zijn niet toegestaan. • Democratisch gekozen en onafhankelijke werknemersorganisatie voor vertegenwoordiging werknemers is verplicht.

PLUS Fairtrade Premie Impact 2023

Totaal: **US\$ 2.157.494**

Koffie

1.421.182 KG

Bananen

12.736.155 KG

Cacao

1.568.186 KG

Tomaten

503.802 KG

Thee

80.748 KG

Sap

844.081 L

Premie

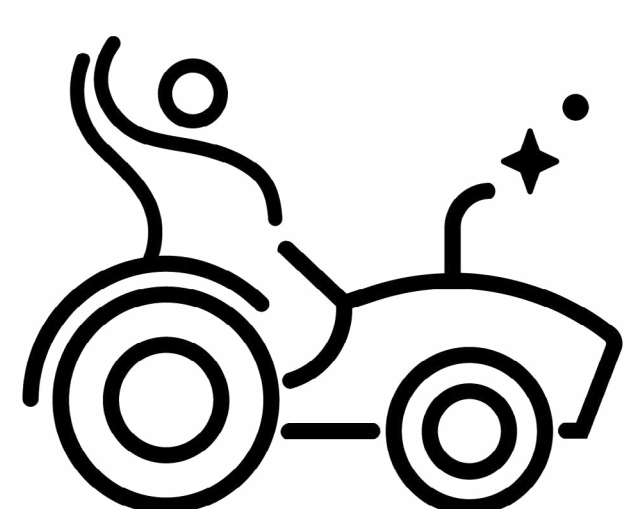
US\$ 745.682⁵

School

gebouwd

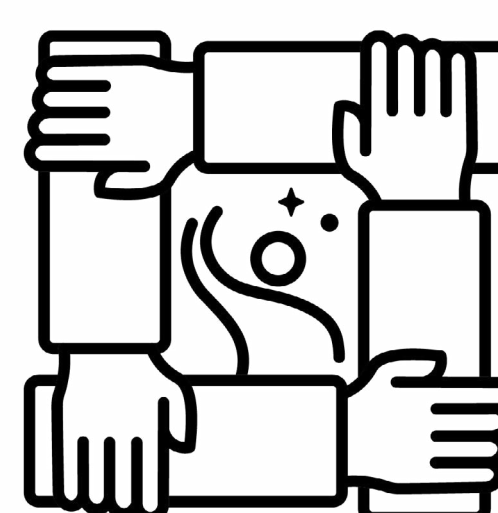

**Landbouw-
werktuigen**
aangeschaft

Medische zorg

voor **mede-
werkers** en
hun **families**

ACPU, Ankoke Coffee Producers
Co-Operative | Uganda

COOMAP, Cooperativa Mista Paraguaçu
| Brazilië

Premie

US\$ 702.103⁵

Studiebeurzen

voor **werknemers**
en hun
families

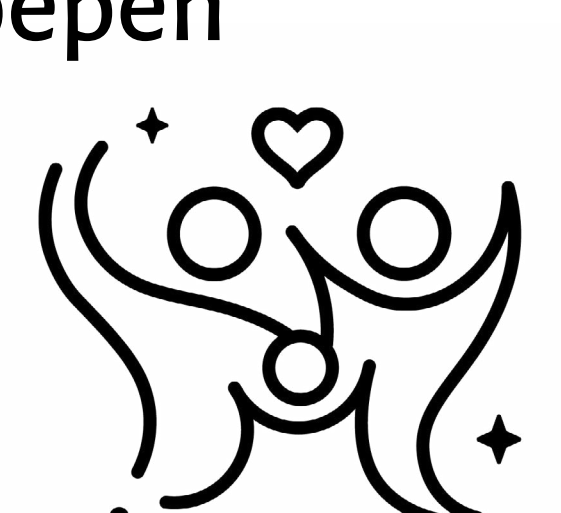
Opknappen

van **woningen**
van **werknemers**
en hun
families

Hulp

voor
kwetsbare groepen
zoals ouderen
en gehandi-
capten

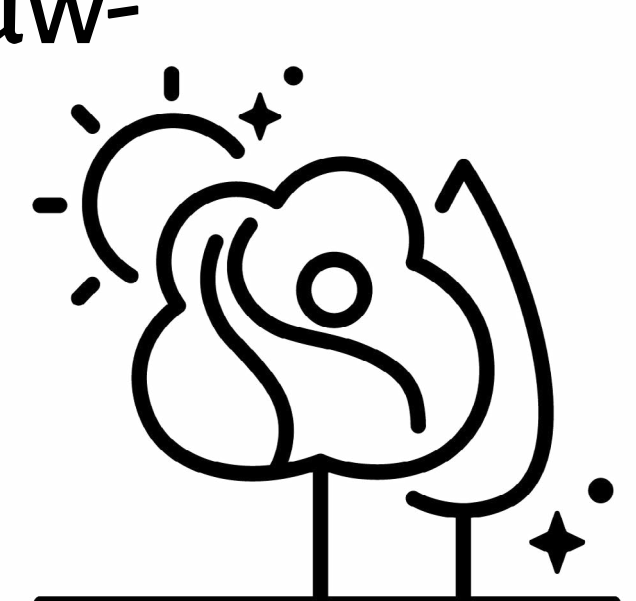
Andagro S.A.S | Colombia
Agricola Yumana S.A.S | Colombia

Premie

US\$ 376.365⁵

Planten

van schaduw-
bomen

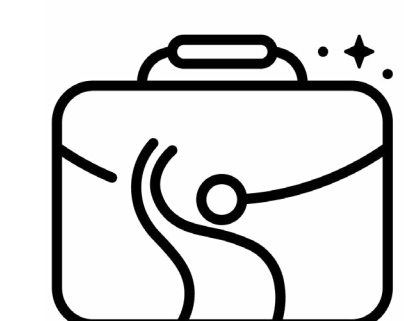
Ondersteuning

vrouwengroep
voor **verbouw**
van **groenten**

Aanschaf

van school-
spullen

CADESA-COOP-CA | Ivoorkust

Premie

US\$ 218.531⁵

Gratis vervoer

van en naar het werk
voor **werknemers**

Veilig

drinkwater

Warme maaltijd

voor medewerkers

Desert Joy | Tunesië

Premie

US\$ 40.374⁵

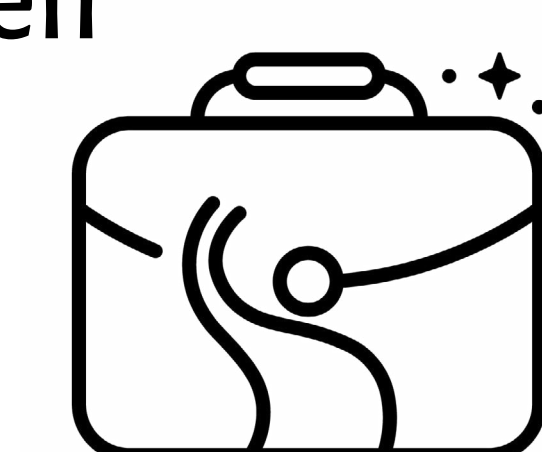
Huishoud- budgeterings

training voor
werknemers

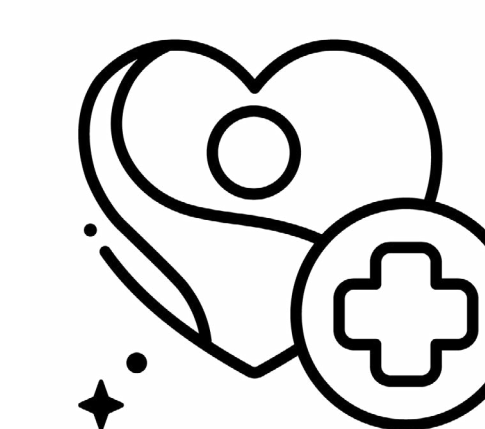
Schools- pullen

voor kinderen

Beschermende

middelen
tegen
COVID

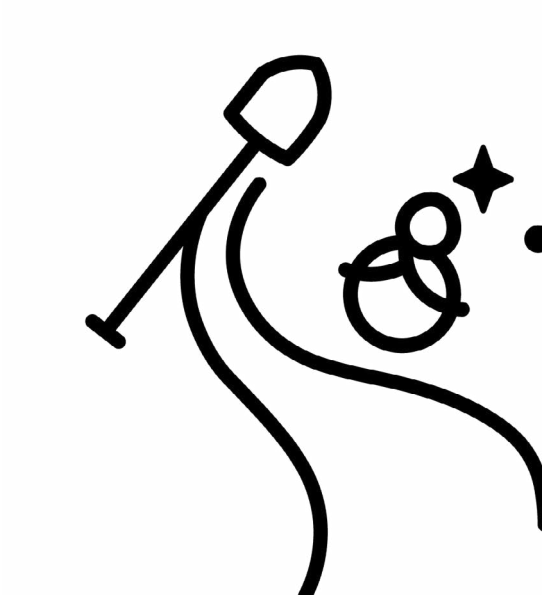
Bogawantalawa Tea Estates | Sri Lanka

Premie

US\$ 38.367⁵

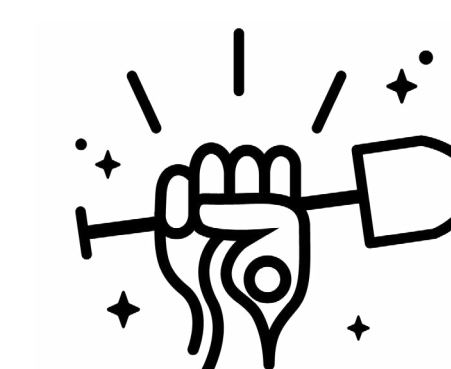
Verhoging

inkomen voor
vrouwen

Bodemanalyse

Verhoogt productiviteit
en minimaliseert
negatieve
bodemimpact

Verbeterde
productiviteit en
kwaliteit dankzij
bijen.

Coopsoli | Brazilië

⁵ | Dit premiebedrag is een inschatting en gebaseerd op de gerapporteerde volumes van de Fairtrade gecertificeerde PLUS huiskamerproducten over 2023. Wijzigingen zijn voorbehouden.
Overige producten, zoals rijst, kruiden, cashewnoten, suiker en bloemen: ca. US\$ 36.072 premie. Genoemde premieprojecten zijn voorbeelden en mede mogelijk gemaakt door PLUS.